

ರಾಜಾ ಆವಂತೀವರ್ಮ

■ ಬಿ. ಪಾಂಡುರಂಗಯ್ಯ, ದಾವಣಗೆರೆ

ಸುಮಾರು ಒಂದು ಸಾವಿರ ವರ್ಷಗಳ ಹಿಂದೆ ಕಾಶ್ಮೀರವನ್ನು ರಾಜಾ ಆವಂತೀವರ್ಮ ಎಂಬ ರಾಜ ಆಳುತ್ತಿದ್ದ. ಅವನು ಶ್ರೇಷ್ಠ ವಿದ್ವಾಂಸನೂ, ಪರಮ ದಯಾಳುವೂ ಮತ್ತು ದಕ್ಷ ಆಡಳಿತಗಾರನೂ ಆಗಿದ್ದ. ಇವನ ಆಸ್ಥಾನದಲ್ಲಿ ಮುಕ್ತಾಕಣ, ಶಿವಸ್ವಾಮಿ, ರಾಜಾನಕ, ಆನಂದವರ್ಧನ ಮುಂತಾದ ಪ್ರಕಾಂಡ ಪಂಡಿತರಿದ್ದರು. ಅವನು ಸದಾ ತನ್ನ ಪ್ರಜೆಗಳ ಹಿತವನ್ನು ಕುರಿತೇ ಚಿಂತಿಸುತ್ತಿದ್ದ. ಸ್ವತಃ ಅವನು ವೈಷ್ಣವನಾಗಿದ್ದರೂ, ತನ್ನ ರಾಜ್ಯದಲ್ಲಿ ಶೈವರನ್ನೂ ಅಪಾರವಾಗಿ ಪ್ರೀತಿಸುತ್ತಿದ್ದ ಮತ್ತು ಅವರಿಗೆ ಬೇಕಾದ ಸೌಲಭ್ಯಗಳನ್ನು ಕಲ್ಪಿಸಿಕೊಡುತ್ತಿದ್ದ.

ಆದರೆ ಆವಂತೀವರ್ಮ ಅಧಿಕಾರ ಸೂತ್ರವನ್ನು ವಹಿಸಿಕೊಂಡಾಗ ಕೃಷಿ ಯೋಗ್ಯ ಭೂಮಿ ಅತ್ಯಂತ ಕಡಿಮೆ ಇತ್ತು. ಮಹಾಪದ್ಮ ಎಂಬ ಹೆಸರಿನ ಸರೋವರ ಮತ್ತು ಅಸಖ್ಯ ನದಿಗಳ ಪ್ರವಾಹದಿಂದ ಬಹುಭಾಗ ನೀರಿನಲ್ಲಿ ಮುಳುಗಿತ್ತು. ಆ ಭೂಮಿಯನ್ನು ಹೇಗೆ ಕೃಷಿಯೋಗ್ಯ ಭೂಮಿಯನ್ನಾಗಿ ಮಾಡುವುದೆಂದು ಹಗಲಿರುಳೂ ಚಿಂತಿಸುತ್ತಿದ್ದ.

ಆಗ ಅನ್ನದ ಸ್ವಾಮಿ ಮಹಾತ್ಮ ಸುಯ್ಯ (ಸೂರ್ಯ)ನ ರೂಪದಲ್ಲಿ ಕಾಶ್ಮೀರದಲ್ಲಿ ಪ್ರಕಟವಾದ. ಅವನೊಬ್ಬ ಅತ್ಯಂತ ಪ್ರತಿಭಾ ಸಂಪನ್ನನಾದ ನೀರಾವರಿ ತಜ್ಞನಾಗಿದ್ದ. ಅವನು ಕಾಶ್ಮೀರದ ಉದ್ದಗಲಕ್ಕೂ ಸಂಚರಿಸಿ ರಾಜ್ಯದ ನೆರೆ ಮತ್ತು ಕ್ಷಾಮದ ಸಮಸ್ಯೆಗಳನ್ನು ಆಳವಾಗಿ ಅಧ್ಯಯನ ಮಾಡಿದ್ದ. ಮಳೆ ಬಂದಾಗ ವಿತಸ್ತಾನದಿಯ ನೀರು ವರಾಹ ಮೂಲದ ಕೊರಕಲಿನ ಮೂಲಕ ವೇಗವಾಗಿ ಹೊರಬೀಳದ ಕಾರಣ ಕಣಿವೆಯಲ್ಲಿ ನೆರೆ ನೀರು ಏರುತ್ತದೆ ಎಂದು ತಿಳಿದಿತ್ತು ಅವನಿಗೆ. ಕೆಸರು ಮತ್ತು ಬಂಡೆಗಳು ತುಂಬಿಕೊಂಡಿದ್ದರಿಂದ ಅದೇ ಆಳ ಕಡಿಮೆಯಾಗಿತ್ತು. ಅದನ್ನು ಸರಿಪಡಿಸಲು ಅವನೊಂದು ಅಪೂರ್ವ ಮಾರ್ಗ ಹುಡುಕಿದ್ದ. ಅದೇ ಸಮಯದಲ್ಲಿ ಸುಯ್ಯನನ್ನು ರಾಜಾ ಆವಂತೀವರ್ಮ ತನ್ನ ಆಸ್ಥಾನಕ್ಕೆ ಆಹ್ವಾನಿಸಿದ. ಪ್ರವಾಹವನ್ನು ನಿಯಂತ್ರಿಸಲು ಏನು ಕ್ರಮ ಕೈಗೊಳ್ಳಬೇಕೆಂದು ಸುದೀರ್ಘವಾಗಿ ಅವನೊಡನೆ ಚರ್ಚಿಸಿದ. ಅದಕ್ಕೆ ಸುಯ್ಯ ಹೇಳಿದ 'ಮಹಾರಾಜಾ! ನನ್ನ ಮನಸ್ಸಿನಲ್ಲಿ ಕೆಲವು ಯೋಜನೆಗಳೇನೋ ಇವೆ! ಆದರೆ ಅವನ್ನು ಕಾರ್ಯಗತಗೊಳಿಸಲು ಅಪಾರ ಹಣ ಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ. ನೀವು ಕೊಡಲು ಸಿದ್ಧರಾಗಿದ್ದರೆ ನಾನು ಪವಾಡವನ್ನು ಮಾಡಿ ತೋರಿಸಲು ಸಿದ್ಧನಿದ್ದೇನೆ!

'ಅಂದಾಜು ಎಷ್ಟು ಹಣ ಬೇಕಾಗಬಹುದು?' ಕೇಳಿದ ಆವಂತೀವರ್ಮ. 'ಸದ್ಯಕ್ಕೆ ಒಂದು ಲಕ್ಷ ಬಂಗಾರದ ನಾಣ್ಯ ಬೇಕಾಗಬಹುದು' ಎಂದು ಉತ್ತರಿಸಿದ ಸುಯ್ಯ. ಏನು ಮಾಡುತ್ತಾನೋ ನೋಡೋಣ ಎಂಬ ಕುತೂಹಲದಿಂದ ಆವಂತೀವರ್ಮ ತನ್ನ ಖಜಾನೆಯಿಂದ ಒಂದು ಲಕ್ಷ ಬಂಗಾರದ ನಾಣ್ಯಗಳನ್ನು ಸುಯ್ಯನಿಗೆ ಕೊಡಿಸಿದ. ಸುಯ್ಯ ಆ ನಾಣ್ಯಗಳನ್ನೆಲ್ಲಾ ತಾಮ್ರದ ಸಣ್ಣ ಸಣ್ಣ ಬಿಂಡಿಗಳಲ್ಲಿ ತುಂಬಿಸಿ,

ಪ್ರವಾಹದಿಂದ ತುಂಬಾ ಹಾನಿಗೊಳಗಾಗಿದ್ದ ಮಡುವ, ನಂದಿತ, ಯಕ್ಷದರ ಮುಂತಾದ ಊರುಗಳ ಬಳಿ ನದಿಯೊಳಕ್ಕೆ ಹಾಕಿಸಿದ ಮತ್ತು ಆ ಬಂಗಾರದ ನಾಣ್ಯಗಳನ್ನು ನದಿಯೊಳಗೆ ಧುಮುಕಿ ಯಾರು ಹೆಚ್ಚಿಕೊಳ್ಳುತ್ತಾರೋ ಆ ಸಂಪತ್ತು ಅವರಿಗೇ ಸೇರಿದ್ದು ಎಂದು ಘೋಷಿಸಿದ. ಅಲ್ಲಿ ನೆರೆದಿದ್ದ ನೂರಾರು ಹಳ್ಳಿಗರು ಉತ್ತಾಹದಿಂದ ಧುಮುಕಿ ಬಂಗಾರದ ನಾಣ್ಯಗಳನ್ನು ಹೆಕ್ಕ ತೊಡಗಿದರು. ಆ ಕ್ರಿಯೆಯಲ್ಲಿ ಅವರು ನದಿ ಪಾತ್ರದಲ್ಲಿ ತುಂಬಿಕೊಂಡಿದ್ದ ಕೆಸರು, ಕಲ್ಲು, ಬಂಡೆಗಳನ್ನೆಲ್ಲಾ ಎತ್ತಿ ಹೊರಗೆ ಬಿಡಾಡಿದರು. ಇದರಿಂದ ಕೊರಕಲಿನ ತಳ ಆಳವಾಯಿತು. ಇದರಿಂದ ನದಿಯ ನೀರಿನ ಹರಿವು ಸರಾಗವಾಯಿತು.

ಅಷ್ಟೇ ಅಲ್ಲದೆ ಸುಯ್ಯನ ಸಲಹೆಯಂತೆ ರಾಜಾ ಆವಂತೀವರ್ಮ ವಿತಸ್ತಾ ನದಿಗೆ ಅಡ್ಡವಾಗಿ ಬೃಹತ್ ಅಣೆಕಟ್ಟೆಯನ್ನು ನಿರ್ಮಿಸಿದ. ಇದರಿಂದ ಮಹಾಪದ್ಮ ಸರೋವರಕ್ಕೆ ಹರಿದು ಹೋಗುತ್ತಿದ್ದ ನೀರು ನಿಂತಿತು, ಪ್ರವಾಹವನ್ನು ನಿಯಂತ್ರಿಸಲಾಯಿತು. ಮೇಲಾಗಿ ಕೃಷಿ ಯೋಗ್ಯ ಭೂಮಿ ಸಾಕಷ್ಟು ದೊರೆಯಿತು. ರಾಜ ಬಹಳಷ್ಟು ಭೂಮಿಗೆ ನೀರಾವರಿ ಸೌಲಭ್ಯವನ್ನು ಕಲ್ಪಿಸಿದ. ಇದರಿಂದ ರೈತರು ಹೆಚ್ಚಿಚ್ಚು ದವಸ ಧಾನ್ಯಗಳನ್ನು ಬೆಳೆದು ಶ್ರೀಮಂತರಾದರು. ಮುಗಿಲಿಗೇರಿದ್ದ ಆಹಾರ ಧಾನ್ಯಗಳ ಬೆಲೆಗಳು ಇಳಿಮುಖವಾದವು. ಇದರಿಂದ ಬಹಳಷ್ಟು ಬಡವರಿಗೆ ಅಪಾರ ಅನುಕೂಲವಾಯಿತು ಮತ್ತು ನೆಮ್ಮದಿ ಸಿಕ್ಕಿತು.

ಮಹಾಪದ್ಮ ಸರೋವರ ಮತ್ತು ವಿತಸ್ತಾ ನದಿಯ ಬಂಡೆಯ ಮೇಲೆ ಲಭಿಸಿದ ವಿಶಾಲ ಮೈದಾನದಲ್ಲಿ ಸುಯ್ಯಪುರ ಪಟ್ಟಣ ನಿರ್ಮಾಣವಾಯಿತು. ರಾಜಾಜ್ಞೆಯಂತೆ ಅಲ್ಲಿ ಯಾರೂ ಮೀನುಗಳನ್ನು ಮತ್ತು ಪಕ್ಷಿಗಳನ್ನು ಬೇಟೆಯಾಡುವಂತಿರಲಿಲ್ಲ. ಬಡವರಿಗೆ ಮತ್ತು ಹಿಂದುಳಿದ ವರ್ಗದವರಿಗೆ ವಿದ್ಯಾ ದಾನ ಮಾಡಲು ಬ್ರಾಹ್ಮಣರಿಗೆ ಅನುಕೂಲವಾಗುವಂತೆ ನೂರಾರು ಎಕರೆ ಫಲವತ್ತಾದ ಭೂಮಿಯನ್ನು ಅವರಿಗೆ ಉಂಬಳಿಯಾಗಿ ಕೊಟ್ಟ.

ಹೀಗೆ ತನ್ನ ಜನೋಪಯೋಗಿ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮಗಳಿಂದ ರಾಜಾ ಆವಂತೀವರ್ಮ ಪ್ರಜೆಗಳಿಗೆ ಅತ್ಯಂತ ಅಚ್ಚುಮೆಚ್ಚಿನವನಾಗಿದ್ದ. ಕಲಿಯುಗದಲ್ಲಿ ಸತ್ಯಯುಗವನ್ನು ಅವನು ಸಾಕ್ಷಾತ್ಕಾರಗೊಳಿಸಿದ. ರಾಜಾ ಮಾಂಥಾತನಂತೆ ಅವನು ತನ್ನ ಪ್ರಜೆಗಳನ್ನು ಪರಿಪಾಲಿಸಿ ಅಪಾರ ಕೀರ್ತಿ-ಗೌರವಗಳನ್ನು ಗಳಿಸಿದ.

(ಆಧಾರ: ಕಲ್ಪಣನ ರಾಜತರಂಗಿಣಿಯ ಐತಿಹ್ಯ)

ಚಿತ್ರ: ಮಂಜುನಾಥ ಹುಲಕೊಪ್ಪದ